

El Centre d'Arts Escèniques de Terrassa debuta al TNC amb «L'home, la bèstia i la virtut»

El CAET també té dos espectacles més de gira, «L'aigua» i «El silenci del mar»

JORDI BORDES/Barcelona
● El Centre d'Arts Escèniques de Terrassa (CAET) s'enlaira. Després d'un principi ranquejant en què Pep Pla va haver de substituir Oriol Brog-

gi en la direcció. Ahir es va presentar la primera coproducció amb el TNC, *L'home, la bèstia i la virtut* que s'estrena divendres a Terrassa i farà temporada a la sala Petita. L'espectacle

farà una gira en què visitarà quinze poblacions, entre les quals Girona, el 9 de maig. El CAET encara té de gira *L'aigua* i *El silenci del mar*, una coproducció amb El Canal i el CAER.

És la primera producció del CAET amb un teatre públic de Barcelona. I, pel que deien ahir Pep Pla i Sergi Belbel (director artístic del TNC), no serà l'última. Des de divendres i fins al 16 de març es representarà al Teatre Alegria de Terrassa i del 27 de març al 27 d'abril, a la sala Petita del TNC. En la comèdia de Pirandello, «brillantíssima», en paraules de Belbel, hi ha un *home* (Eduard Fareló), una *bèstia* (Jordi Martínez) i una dona que representa la *virtut* (Teresa Sánchez). L'obra, escrita només sis mesos abans que el títol clau en la dramaturgia europea, *Sis personatges a la recerca d'autor*, ja intueix alguns conceptes sobre el jo (el que es creu un personatge de si mateix és diferent de com el veu la societat), tot i que sense entrar en el joc de la metateatralitat. La trama explica com una dona es deixa consolar pel mestre dels seus fills mentre el seu marit, un mariner, fa llargues estades a alta mar. Tant la sedueix que l'acabarà embarasant. La parella d'amants ordinaran un pla per aconseguir que el mariner faci l'amor amb la seva dona i, així, es justifiqui a ulls de la societat el nen que ja és al ventre. La denúncia a la doble moral pren forma de comèdia àcida en aquest

Una imatge de *L'home, la bèstia i la virtut*. / GEMMA MIRALDA

text de Pirandello del 1919, que no ha perdut actualitat.

Fareló executa un paper central amb què es demostra que ja ha arribat a la seva maduresa d'actor. És un paper que exigeix molt desgast físic però que gaudeix de moltes capes per bastir un personatge polièdric. L'actor recorda que la comèdia parteix d'un veritable drama en l'escena, per la qual cosa exigeix un difícil equilibri interpretatiu.

Belbel ja insinua que la peça tindrà molt reclam i

que omplirà la Petita. No va apostar per pujar-la a la sala Gran, però, perquè considera que es tracta d'un «bombó» que agraeix la proximitat i permet fer més matisos en la interpretació. Tot i la picaresca intel·ligent, l'obra té un plantejament simple que no casaria tampoc amb una posada en escena ampullosa. Pep Pla ha fet pocs canvis a la peça de Pirandello, sí que ha modificat el temps (el situa als anys cinquanta) i també ha incorporat una banda sonora amb cançons napolitanes i sicilianes que ajuden a fer els canvis d'escena, un enginy de Montse Amenós que desplega els espais. Aquest és el segon cop que el TNC aborda un Pirandello. El 1999/2000 l'obra inacabada del dramaturg, *Els gegants de la muntanya*, va ser un dels èxits de la temporada.

La llengua, popular
Josep Maria Fulquet és el traductor de la peça. És el segon cop que s'endinsa en un Pirandello. L'altre cop va ser amb els *Sis personatges a la recerca d'autor* dirigit per Joan Ollé al Lliure. El traductor ha pretès transmetre la flaire del text original amb un llenguatge popular, que el públic surti sense saber quina és la llengua amb què s'ha representat l'obra. No és un text amb barbarismes però sí que és «un català no contaminat per la direcció general de Política Lingüística». Un dels mèrits del text, per Belbel és que Pirandello fa un exercici de no dir: en cap moment es fa referència explícita a l'embaràs, o a la necessitat que la dona faci l'amor amb el seu marit, que habitualment es reclou quan arriba a casa seva: «El llenguatge és la punta de l'iceberg; l'espectador sap quina és la base de l'iceberg» allò no dit però sobreentès.

cinema | «hermanas bolena»

Un fotograma del film, amb Scarlett Johansson.

Melodrama de prínceps i princeses

► **Títol original:** *The other Boleyn girl*. Anglaterra, 2007
Director: Justin Chadwick
Intèrprets: Scarlett Johansson, Natalie Portman, Eric Bana

ÀNGEL QUINTANA

Resulta impossible veure *Las hermanas Bolena* de Justin Chadwick com una lliçó d'història. Encara que la pel·lícula expressi com a principal veritat la idea que el poder –i la història– s'ha gestat al voltant de les cambres dels llits de les corts, també és cert que les cambres esdevenen espais d'invisibilitat que la pel·lícula té com a principal repte fer-los visibles. La pel·lícula, en canvi, pot funcionar com un acurat melodrama de prínceps i princeses. Des de les primeres escenes queda molt clar com anirà la cosa. La reina Catalina no pot tenir fills amb el rei Enric Tudor i els nobles de la cort conspiren per aconseguir conquerir el poder a partir de la infiltració –és *Las hermanas Bolena* una altra història d'infiltrats?– d'unes dames dins de la cort. La relació que s'estableix entre Maria (Scarlett Johansson) i Anna (Natalie Portman) és la base estructural de tota la pel·lícula. Mentre que la primera és presentada com la jove innocent, seduïda per la fascinació del poder que acabarà essent la mare d'un fill bastard del rei, la segona és mostrada com una conspiradora i com una dona que intenta utilitzar el seu poder sexual per fer trontollar el poder el rei. Com a dona ambiciosa podem veure com prepara de forma minuciosa tota l'estratègia de la seva conspiració i prefereix no precipitar les coses abans de caure en una posició innoble. Com a dona que fa valer el seu poder, es constitueix com algú que lluita contra la societat patriarcal del seu temps i que fa valer l'arma de la seducció per aconseguir els seus propòsits. La dona valenta serà capaç de fer que el rei entri en crisi amb el Papa de Roma, que Anglaterra opti per la sortida de la religió anglicana, però serà incapaç de poder donar a la corona el fill mascle que sempre havia desitjat. El desenvolupament melodramàtic de *Las hermanas Bolena* sembla voler apartar-la de les produccions d'Alexander Korda dels anys trenta per tal de centrar tota la seva acció al voltant d'uns llits on el rei fa l'amor amb les seves amants, on les germanes Bolena avorten o pareixen fills per al monarca i on una sospita d'incest precipita tota la resolució cap a la tragèdia.

Malgrat no ser una obra encartonada, *Las hermanas Bolena* és irregular, plena d'alts i baixos. El problema principal ve de la presència de l'actor australià Eric Bana, que malgrat que intenta acostar-se a Charles Laughton, queda molt lluny de les visions excessives que se solien donar d'Enric VIII. El duet de les dues germanes es constitueix com una mena d'aposta per dos rostres que estan de moda. És cert que al final del combat, Natalie Portman s'imposa a Scarlett Johansson, però la seva victòria no era més que una victòria anunciada. La posada en escena és efectiva i sembla rebutjar l'efectisme de les dues parts d'*Elisabeth* de Shekhar Kapur, però no pot evitar els excessos de banda sonora i el joc de convencions pròpies d'un cert cinema històric que vol jugar la sempre hipòcrita carta del prestigi.

Pietat Estany homenatja les oients que censurava el consultori d'Elena Francis

E.V./Girona
● Durant vuit anys, Pietat Estany (Barcelona, 1937) va ser la confident de milers d'oients que no superaven la censura del consultori d'Elena Francis. Els responsables d'aquell programa radiofònic que es va mantenir en antena de 1947 a 1984 tenien cura de filtrar les cartes aptes per ser llegides rere la famosa sintonia, però deci-

bits a alçar-se en els àrbitres de l'educació sentimental de la societat espanyola de postguerra, van encomanar a una llicenciada en filologia fins llavors desocupada la tasca d'atendre les cartes que no es podien radiar. Així va ser com Pietat Estany es va convertir, a partir de 1975, en una Elena Francis a l'ombra, menys llepafils que el personatge interpre-

tat en etapes successives per Francisca Bes i Juan Soto Viñolo, per assumir l'escabrositat de determinats drames privats.

Estany va ser l'encarregada de respondre una a una, de manera anònima, a aquelles oients que tractaven assumptes intolerables per a la mentalitat de l'època, des de la masturbació a l'incest, la violació i els maltractaments. Ara,

Estany, que viu retirada a Corçà, ha volgut recordar aquells conflictes que no tenien cabuda en la puritana societat del franquisme a *Estimades amigues* (Dèria Editors-La Magrana), que presentarà avui (19.30 h) a la llibreria Empúries, acompanyada del president de la Fundació Prudenci Bertrana, Esteve Vilanova, i de l'editor Xavier Cambra.